

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสภาพของรายการโทรทัศน์ในปัจจุบันว่า มีส่วนให้การศึกษาต่อระบบโรงเรียนแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด ประชาชนได้รับประโยชน์จากการชมรายการโทรทัศน์บางหรือไม่ และประชาชนต้องการชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาอีกมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารของรัฐบาลและผู้บริหารงานสถานีโทรทัศน์จะได้ใช้ประกอบการพิจารณาหาทางร่วมมือกันปรับปรุงรายการโทรทัศน์ ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนให้เป็นผู้ให้การศึกษาต่อระบบกับประชาชน

ผู้วิจัย แบ่งงานวิจัยนี้ออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 แห่ง ในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม โดยการบันทึกเวลาการรับออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ว่ามีอัตราส่วนการออกอากาศของรายการแต่ละประเภทเป็นอย่างไร

ชั้นที่ 2 ศึกษาคำสนใจ การรับชม และความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชนว่าเป็นอย่างไร โดยการออกแบบสอบถาม

ต่อจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ควมวิธีทางสถิติที่เหมาะสม ผลของการวิจัยปรากฏดังต่อไปนี้

จากผลของการสำรวจเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์ในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม ของสถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และสถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 9 สรุปได้ว่า ในเดือนตุลาคม สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ออกอากาศมากที่สุดเฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 21 นาที 56 วินาที รองลงมาคือ สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 9 ออกอากาศเฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 10 นาที

25 วินาที สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 3 เฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง 58 นาที 3 วินาที และ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออกอากาศเฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง 40 นาที 19 วินาที เดือนพฤศจิกายน สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ออกอากาศมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง 6 นาที 10 วินาที รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง 1 นาที 3 วินาที สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 3 เฉลี่ยวันละ 3 ชั่วโมง 7 นาที และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกเฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง 48 นาทีตามลำดับ และเดือนธันวาคม สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 9 ออกอากาศมากที่สุด คือ เฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 27 นาที รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 10 นาที 58 วินาที สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง 48 นาที และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง 49 นาที 31 วินาที

จะเห็นได้ว่า ในช่วงเวลา 3 เดือนนี้ สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 9 และสถานีกองทัพบกช่อง 5 ออกอากาศรายการโทรทัศน์มากกว่า สถานีอื่น ๆ

รายการโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยแบ่งประเภทของรายการออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. รายการข่าว
2. รายการความรู้หรือสารคดี
3. รายการบันเทิง
4. รายการโฆษณา

จากการเปรียบเทียบการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 ของพบว่าในเดือนตุลาคม สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เสนอรายการข่าวมากกว่าสถานีอื่น ๆ คือ ร้อยละ 8.36 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เสนอรายการความรู้ร้อยละ 10.233 ของรายการทั้งหมดมากกว่าสถานีอื่น สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 3 เสนอรายการบันเทิง ร้อยละ 62.52 มากกว่าสถานีอื่น และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มีรายการโฆษณาร้อยละ 29.203 มากกว่าสถานีอื่น

เดือนพฤศจิกายน สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการข่าวร้อยละ 8.23 มากกว่าสถานีอื่น สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 เสนอรายการความรู้หรือสารคดีมากกว่า สถานีอื่น คือ ร้อยละ 11.25 สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการบันเทิงมากกว่า สถานีอื่น คือ เสนอร้อยละ 64.94 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 5 เสนอรายการ โฆษณา ร้อยละ 29.98 มากกว่าสถานีอื่น

เดือนธันวาคม สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการข่าว ร้อยละ 8.01 ของรายการทั้งหมดมากกว่าสถานีอื่น สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 เสนอรายการความรู้ ร้อยละ 14.20 ของรายการทั้งหมดมากกว่าสถานีอื่น สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการบันเทิง ร้อยละ 63.71 ของรายการทั้งหมดมากกว่าสถานีอื่น และสถานี โทรทัศน์กองทัพบกของ 5 เสนอรายการโฆษณาร้อยละ 29.98 มากกว่าสถานีอื่น

ข้อสังเกต จากการเปรียบเทียบเวลาไม่นานในการเสนอรายการนี้ ปรากฏว่า แมวรายการบางประเภท สถานีของหนึ่งจะเสนอมากกว่าอีกของหนึ่งก็ตาม ก็เป็น การเสนอที่ใกล้เคียงกัน เช่น ทั้ง 3 เดือนนี้ สถานีโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการข่าว มากกว่าสถานีอื่น คือ ในเดือนตุลาคม เสนอร้อยละ 8.36 พฤศจิกายนร้อยละ 8.23 เดือนธันวาคม เสนอร้อยละ 8.01 กลับไปดูสถานีที่เสนอน้อยพบว่า สถานีโทรทัศน์กองทัพบก เสนอร้อยละ 5.244 น้อยกว่าสถานีอื่นในเดือนตุลาคม สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 เสนอร้อยละ 4.28 ในเดือนพฤศจิกายน สถานีโทรทัศน์สีกอง 7 ร้อยละ 4.89 ในเดือน ธันวาคม ซึ่งเมื่อเทียบดูแล้ว จะเห็นว่า ถึงแม่ว่าจะเสนอมากหรือน้อยก็ไม่มีคาม แตกต่างกันมากนัก

แต่เมื่อพิจารณารายการความรู้หรือสารคดี จะพบว่า สถานีไทยโทรทัศน์ ของ 9 เสนอมากกว่าสถานีอื่น ๆ คือ ร้อยละ 10.238 ในเดือนตุลาคม ร้อยละ 11.25 ในเดือนพฤศจิกายน และร้อยละ 14.20 ในเดือนธันวาคม แล้วกลับไปดูสถานี ที่ออกอากาศรายการความรู้น้อยที่สุด คือ สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 จะพบว่าความแตกต่าง กันมีมากมาย คือ เดือนตุลาคม สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 ออกอากาศรายการความรู้ ร้อยละ 0.55 เดือนพฤศจิกายน ร้อยละ 0.60 และเดือนธันวาคม ร้อยละ 0.69

ซึ่งพิจารณาแล้วเป็นตัวเลขที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับการออกอากาศของสถานีที่ออกมาก จึงเป็นข้อสงสัยเกี่ยวกับ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ออกอากาศรายการความรู้หรือสารคดีน้อย ที่สุด ไม่ถึงร้อยละ 1.00 ของรายการทั้งหมดทั้ง 3 เคเบิล ในขณะที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ ของ 3 อีกเช่นกันออกอากาศรายการบันเทิงมากที่สุด มากกว่าสถานีอื่น ๆ ในช่วง 3 เคเบิล เช่นกัน

ส่วนรายการโฆษณา แม้ว่าสถานีโทรทัศน์กองทัพบกจะเสนอมากกว่าสถานีอื่น แต่สถานีอื่นก็เสนอรายการโฆษณาใกล้เคียงกันมาก ไม่ห่างกันมากมายเช่น รายการ ความรู้หรือสารคดีที่กล่าวมาแล้ว เช่น เคเบิลธันวาคม สถานีโทรทัศน์กองทัพบกเสนอรายการ โฆษณาร้อยละ 29.98 สถานีอื่นก็เสนอใกล้เคียงกัน คือ สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 9 ร้อยละ 28.05 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 เสนอร้อยละ 26.55 และสถานีไทย โทรทัศน์ช่อง 3 เสนอร้อยละ 26.23 ความแตกต่างกันจึงมีไม่มากนัก

จากผลของการออกแบบสอบถามสำรวจความสนใจ ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อประโยชน์ทางการศึกษาของรายการโทรทัศน์ สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ มีเพศชาย ร้อยละ 52.64 เพศหญิงร้อยละ 47.63 ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก และการ วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างเพศ

ตามอายุพบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 21-25 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป อายุ 31-35 ปี ตอบแบบสอบถาม น้อยที่สุด

ตามประวัติการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีการศึกษาในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีผู้ไม่ เคย เข้าศึกษาในโรงเรียน เคยตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ร้อยละ 1.322

ในด้านความสนใจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์นั้น ปรากฏว่า ช่วงเวลาที่ ประชาชนชอบชมโทรทัศน์ระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์มากที่สุด คือ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. รองลงมาคือ 20.00-22.00 น. ช่วงเวลาที่ประชาชนชมโทรทัศน์น้อยที่สุด คือ 16.00-

18.00 น. และ 10.00-20.00 น.

วันเสาร์ อาทิตย์และวันหยุดราชการ ช่วงเวลา 12.00-14.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. และ 18.00-20.00 น. ช่วงเวลาที่ชมโทรทัศน์น้อยที่สุดในวันหยุดนี้ คือ เวลา 22.00 น. จนปิดสถานี

ประชาชนส่วนมากชมโทรทัศน์ทุกวัน รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 2-3 วัน มีผู้ชมเพียงร้อยละ 2.423 เท่านั้นที่ชมโทรทัศน์สัปดาห์ละเพียง 1 วัน และในการชมโทรทัศน์แต่ละครั้ง ผู้ชมส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงขึ้นไป รองลงมาคือ 1-2 ชั่วโมง มีเพียงร้อยละ 0.661 เท่านั้นที่ชมครั้งละเพียง 15 นาที

ลักษณะการเลือกชมรายการโทรทัศน์แต่ละครั้งนั้น ประชาชนส่วนมากเลือกชมเฉพาะรายการที่ชอบ รองลงมาเลือกชมรายการที่เคยดูติดต่อกันมา มีประชาชนน้อยที่สุดร้อยละ 3.965 เลือกชมรายการจากหนังสือวารสาร เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

ค่านิยมในการชมโทรทัศน์ ประชาชนส่วนใหญ่ชมโทรทัศน์เพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน และเป็นการพักผ่อน รองลงมาชมเพื่อให้ความรู้กว้างขวาง เป็นคนทันต่อเหตุการณ์

ประชาชนต้องการให้รายการที่ชอบหรือสนใจมากที่สุด ออกอากาศในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. ส่วนระยะเวลาที่ความต้องการให้รายการที่ชอบหรือสนใจมีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมงมากที่สุด รองลงมาคือ 1 ชั่วโมงขึ้นไป และต้องการให้รายการที่ชอบหรือสนใจนั้นออกอากาศทุกวันมากที่สุด รองลงมาคือ ออกอากาศทุกวันเว้นวัน และออกอากาศสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ในการเลือกชมรายการโทรทัศน์แต่ละครั้ง ผู้ชมเลือกชมโดยใช่เหตุผลว่า คุรายการที่ให้ความสนุกเพลิดเพลิน และคุรายการที่ให้ความรู้หรือมีประโยชน์ เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกชมโทรทัศน์มาก

เกี่ยวกับชนิดของรายการข่าว พบว่า ประชาชนชอบรายการข่าวในประเทศ ขาวลามาเร็ว และข่าวต่างประเทศค่อนข้างมาก ส่วนข่าวต่างประเทศ ชาวสำคัญในรอบ สัปดาห์และสรุปข่าวต่างประเทศชอบปานกลาง

ชนิดของรายการความรู้หรือสารคดี พบว่า ประชาชนชอบรายการเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไป รายการอภิปรายและหาปัญหา รายการเกี่ยวกับความรู้ทาง การเมือง รายการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รายการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รายการความรู้รอบตัว รายการเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยค่อนข้างมาก ส่วนรายการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายการเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี รายการเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม ชอบปานกลาง รายการธรรมและศาสนา และรายการเกี่ยวกับสตรีและแม่บ้านชอบน้อย

ชนิดของรายการบันเทิงที่ประชาชนชอบค่อนข้างมาก คือ รายการชิงโชคและ รายการกีฬา เช่น รายการมวย รายการถ่ายทอดการแข่งขันฟุตบอล รายการที่ชอบค่อนข้างมาก เช่นกัน แต่อยู่ในอันดับรองลงมา คือ รายการถ่ายทอดการแข่งในโอกาสต่าง ๆ รายการ พิเศษในโอกาสต่าง ๆ รายการเพลงและดนตรีต่าง ๆ รายการที่ชอบปานกลาง คือ รายการที่จัดเป็นประจำภาคคึก และรายการละคร

รายการบันเทิงประเภทภาพยนตร์ ปรากฏว่า ประชาชนชอบภาพยนตร์สืบสวน จารกรรมมาก รองลงมาชอบปานกลางค่อนข้างมาก ได้แก่ ภาพยนตร์ ภาพยนตร์เกี่ยวกับ สงคราม ภาพยนตร์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง ภาพยนตร์การ์ตูน และภาพยนตร์ที่ชอบปานกลาง คือ ภาพยนตร์ชีวิตภายในครอบครัวและภาพยนตร์ เคาบอย ตะวันตก

ส่วนชนิดของรายการบันเทิงประเภทภาพยนตร์ ปรากฏว่า ภาพยนตร์ฝรั่งเป็น ภาพยนตร์ที่ประชาชนชอบมาก ภาพยนตร์ไทยชอบปานกลางค่อนข้างมาก ภาพยนตร์อินเดีย และญี่ปุ่นชอบปานกลาง ภาพยนตร์จีนเป็นภาพยนตร์ที่ชอบน้อย

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประโยชน์จากการชมรายการโทรทัศน์ที่คิดว่า ได้ ความบันเทิง ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ และได้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เป็นความรู้รอบตัว มาก ได้ประโยชน์ในการเป็นเพื่อนแก้เหงา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับคติธรรมและ ความคิดบางอย่าง นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ปานกลาง

ในด้านคุณภาพของรายการโทรทัศน์ ผู้ชมมีความคิดเห็นว่า รายการข่าวมีคุณภาพมาก รายการความรู้หรือสารคดีและรายการบันเทิง มีคุณภาพปานกลางค่อนข้างมาก รายการโฆษณา มีคุณภาพปานกลาง ในเรื่องปริมาณของรายการประชาชนมีความเห็นว่า รายการโฆษณามีปริมาณมากค่อนข้างจะเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ รายการบันเทิง รายการข่าว และรายการความรู้หรือสารคดีมีปริมาณปานกลาง

ด้านปัญหาในการชมรายการโทรทัศน์ ประชาชนระบอบปัญหาเรื่องรายการที่น่าสนใจจืดจกเกินไปมาก ปัญหาอื่น ๆ เช่น รายการที่น่าสนใจจืดจกเร็วเกินไป ยังกลับไม่ถึงบ้าน หรือรายการที่น่าสนใจไม่ตรงกับเวลาว่าง หรือไม่สามารถเลือกชมรายการที่ชอบได้ เพราะสมาชิกในครอบครัวต้องการชมรายการอื่น เป็นปัญหาที่ประสบปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับความเกรงใจรับ เป็นปัญหาที่ประสบน้อยกว่าปัญหาอื่น ๆ

ด้านความต้องการของประชาชนในด้านเนื้อหาของรายการ พบว่า ประชาชนต้องการให้รายการโทรทัศน์มีเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้อีก มีเนื้อหาที่ส่งเสริมศีลธรรม จารีตประเพณี ตลอดจนแทรกคติธรรม และมีเนื้อหาที่ให้ความบันเทิงค่อนข้างมากด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงรายการโทรทัศน์นั้น มีผู้ชมเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงการโฆษณา เนื้อหาสาระของรายการ เทคนิคการจัด และการดำเนินรายการและเรื่องเวลาของรายการมาก ด้านการเพิ่มรายการโทรทัศน์นั้นประชาชนเห็นว่า ควรมีการเพิ่มรายการเกี่ยวกับความรู้และสารคดีเพิ่มขึ้นมาก รายการบันเทิงและรายการข่าวเพิ่มขึ้นปานกลาง ส่วนรายการโฆษณา ควรเพิ่มขึ้นน้อย

ด้านความสนใจที่มีต่อสถานีโทรทัศน์นั้น พบว่า ประชาชนสนใจรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 สถานีไทยโทรทัศน์สีของ 3 มาก ส่วนสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 5 สนใจปานกลาง

ความสนใจเกี่ยวกับรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ พบว่าประชาชนสนใจรายการข่าวของสถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 มาก สนใจรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกค่อนข้างมาก สนใจรายการข่าวสถานีไทยโทรทัศน์สีของ 3 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 5 ปานกลาง

ความสนใจเกี่ยวกับรายการความรู้หรือสารคดีของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ พบว่าสนใจรายการความรู้หรือสารคดีของสถานีโทรทัศน์ของ 9 มาก รองลงมา คือ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 5 และสถานีไทยโทรทัศน์สีของ 3 ปานกลาง

ความสนใจของประชาชนที่มีต่อรายการบันเทิงของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ พบว่าสนใจรายการบันเทิงของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 มาก สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 และสถานีไทยโทรทัศน์สีของ 3 คอนข้างมาก ส่วนรายการบันเทิงของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 5 สนใจปานกลาง

เมื่อนำผลจากการวิเคราะห์ห่อผลมาเปรียบเทียบกับการวิเคราะห์รายการแล้วเราพอจะทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ดังนี้ คือ

1. ในการเลือกชมรายการโทรทัศน์แต่ละครั้งนั้น ประชาชนเลือกชมรายการโทรทัศน์ ควบเหตุผลที่ว่า ดูรายการที่ให้ความสนุกเพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ย 3.827 และเลือกชมควบเหตุผลที่ว่า ดูรายการที่ให้ความรู้หรือมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.744 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งสองนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงว่า ประชาชนชอบที่จะชมรายการโทรทัศน์ที่ให้ ความสนุกสนาน และชอบที่จะชมรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ควบ (ดังตารางที่ 19) แต่การจัดเสนอรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ไม่ไคสนองความต้องการของประชาชน มีสถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 ที่จัดรายการความรู้และสารคดีเสนอมากกว่าสถานีอื่น ๆ โดยเฉพาะสถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 จัดรายการบันเทิงมากกว่าสถานีอื่น ๆ ตลอดเวลา 3 เดือน แต่เสนอรายการความรู้ไม่ถึงร้อยละ 1 ของเวลาทั้งหมด จึงเป็นเรื่องที่ควรจะพิจารณาทบทวนแก้ไข

2. ช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์ระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์มากที่สุดคือ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. รองลงมาคือ 20.00-22.00 น. (ตารางที่ 11) และช่วงเวลาที่ประชาชนต้องการให้รายการโทรทัศน์ที่ชอบหรือสนใจมากที่สุดออกอากาศคือช่วงเวลา 18.00-20.00 น. รองลงมาคือ 20.00-22.00 น. (ตารางที่ 16)

แสดงว่า ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดที่ให้ความรู้นอกระบบแก่ประชาชน แต่เมื่อพิจารณาการถ่ายทอดที่ออกอากาศ พบว่า ช่วงนี้จะเป็นรายการบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ มีบางรายการของบางสถานีเท่านั้น ที่จัดรายการความรู้บ้างเล็กน้อย ยกตัวอย่างรายการโทรทัศน์ในเดือนพฤศจิกายน ที่จัดในช่วงระยะเวลา 18.00-20.00 น. และ 20.00-22.00 น. ดังนี้ คือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	สถานีโทรทัศน์ช่อง 3	สถานีโทรทัศน์ช่อง 5	สถานีโทรทัศน์ช่อง 7	สถานีโทรทัศน์ช่อง 9
วันอาทิตย์	17.00 ยอศภาพยนตร์จีน	17.00 ภายทอควยจาก เวทีราชค้ำเน็น	18.05 ภาพยนตร์ไทย	18.00 ฟูทบอลคารา
	19.30 ชาว	19.30 ภาพยนตร์ แคนคุณครู	18.40 ภาพยนตร์ชววน	20.00 ชาว
	19.55 ภาพยนตร์วิญญานโหด	ที่รัก	การกอริดลา	20.40 รายการปัญหาชีวิต
	20.55 ภาพยนตร์กึ่งฟู	20.00 ชาว	19.50 ภาพยนตร์	และสุขภาพ
	22.00 ภาพยนตร์เรื่องยาว	20.30 รายการล่านำ	การคุมมหาสนุก	21.40 ภาพยนตร์เซยาขวัญ
		เพลงรัก	20.30 ชาว	
	21.25 ภาพยนตร์อื่นเคียบ	21.00 ชายหัวเราะ		
		21.45 เพลงเกียรติ		
		ศิลปิน		

จะเห็นว่า วันอาทิตย์ในช่วง 18.00-20.00 น. ไม่มีรายการความรู้หรือสารคดีเลย ในช่วงเวลา 20.00-22.00 น. มีสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ที่จัดเสนอรายการปัญหาชีวิตและสุขภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	สถานีโทรทัศน์ของ 3	สถานีโทรทัศน์ของ 5	สถานีโทรทัศน์ของ 7	สถานีโทรทัศน์ของ 9
จันทร์	17.30 ภาพยนตร์อินเดียเรื่องยาว 19.30 ชาว 19.55 ภาพยนตร์กระบี่จอมราชันย์ 20.55 ภาพยนตร์กำสับจอมทรหด 22.00 ทิวเขียเตอร์	18.00 ทองไปกัย น.พ.ค. 18.30 ภาพยนตร์มวยปล้ำ 19.30 ภาพยนตร์ทองแดง ระทึกใจ 20.00 ชาว 20.30 นายอำเภอหมิ่น 21.45 สมาคมนักเรียนเกา บพิตรพิบูล	18.00 รายการราชการ 18.40 ภาพยนตร์คิสนีย์โซ้ว 19.50 ภาพยนตร์ไทย 20.30 ชาว 21.00 ภาพยนตร์ เอฟ. บี. ไอ. 22.00 ภาพยนตร์บูกอง กระดูกเหล็ก	17.50 ภาพยนตร์แดนดิน ของเรา 18.20 ละครสั้น 19.00 ภาพยนตร์สิ่งหม้อ- ปราบ 20.00 ชาว 20.40 ถนนคารา 21.40 ภาพยนตร์จีน

วันจันทร์ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. สถานีโทรทัศน์ของ 5 เสนอรายการทองไปกัย น.พ.ค. เวลา 18.00-18.30 น. และเวลา 19.30-20.00 น. เสนอรายการทองแดงระทึกใจ

สถานีโทรทัศน์ของ 7 เสนอรายการราชการ เวลา 18.00-18.40 น. สถานีโทรทัศน์ของ 9 และสถานีโทรทัศน์ของ 3 ไม่มีรายการความรู้และสารคดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9
อังคาร	18.00 ภาพยนตร์ไทยวันเพ็ญ	18.00 ศิลปะรวมสมัย	18.00 รายการวิทยาทรรศน์	17.50 รายการแม่บ้าน
	18.30 ภาพยนตร์ชีวิตสัตว์ที่นางงน	18.30 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	18.40 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	18.20 คนตรี
	19.00 ภาพยนตร์จีนเปาบุ้นจิ้น	19.00 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	19.50 ภาพยนตร์ไทย	19.00 ภาพยนตร์หน้าที่วิฤติ
	19.30 ชาว	19.30 ภาพยนตร์ไทย	20.30 ชาว	20.00 ชาว
	19.55 ภาพยนตร์ไอศูบยอดกึ่งฟู	20.00 ชาว	21.00 พรสวรรค์ทรรษา	20.40 ภาพยนตร์จีน
	20.25 ภาพยนตร์ตลุยโลกลานปี	20.30 รถควนอาท	22.05 หนังกังนานาชาติ	21.10 รายการมหาวิทาลัยชาวมาน
	20.55 ภาพยนตร์ปีศาจสังสาร	21.00 ภาพยนตร์จีน		21.40 ภาพยนตร์ไทย
	22.00 ภาพยนตร์ชุมทางหนังกัง	21.45 รายการไททรรศน์		

วันอังคาร ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. ช่อง 3 มีภาพยนตร์ชีวิตสัตว์ที่นางงน เวลา 18.30-19.00 น. ช่อง 5 มีรายการศิลปะรวมสมัยเวลา 18.00-18.30 น. ช่อง 7 มีรายการวิทยาทรรศน์เวลา 18.00-18.40 น. และช่อง 9 มีรายการแม่บ้านเวลา 17.50-18.20 น.

ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. ช่อง 5 มีรายการรถควนอาทเวลา 20.30-21.00 น. ช่อง 9 มีรายการมหาวิทาลัยชาวมาน เวลา 21.10-21.40 น. นอกนั้นเป็นรายการบันเทิง

วัน	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9
พุธ	18.00 ภาพยนตร์ไทย	18.00 เพื่อนสตรี	18.00 รายการวิทยาทรรศน์	17.20 ศิลปป้องกันตัว
	18.30 ภาพยนตร์ไทย	18.30 ภาพยนตร์การ์ตูน	18.40 ภาพยนตร์รักสามเส้า	18.20 ละครสั้น
	19.00 ภาพยนตร์จีน	19.00 ภาพยนตร์มนุษย์ไฟฟ้า	19.50 ภาพยนตร์ไทย	19.00 ภาพยนตร์บุรุษเหล็ก
	19.30 ชาว	มหากาฬ	20.30 ชาว	20.00 ชาว
	19.55 ภาพยนตร์คนครึ่งไซว์	19.30 ภาพยนตร์อภินิหาร	21.00 ภาพยนตร์ เอฟ. บี	20.40 สันทนาประชาธิปไตย
	20.55 ภาพยนตร์พยัคฆ์ร้ายแสร้งไอ	หุ่นยนต์	ไอ	21.40 ภาพยนตร์สายสวาท
	22.00 ชุมทางหนึ่งอันเคียด	20.00 ชาว	22.05 พบโลก	มีรูวาย
		20.30 ภาพยนตร์ไทย		
		21.45 อนุทินเพลง		

วันพุธ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. ช่อง 3 ไม่จัดรายการความรู้โดย ช่อง 5 จัดรายการเพื่อนสตรีเวลา 18.00-18.30 น. ช่อง 7 จัดรายการวิทยาทรรศน์เวลา 18.00-18.30 น. ช่อง 9 จัดรายการศิลปป้องกันตัวเวลา 17.20-18.20 น. และรายการสันทนาประชาธิปไตย เวลา 20.40-21.40 น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	ของ 3	ของ 5	ของ 7	ของ 9
พฤหัสบดี	18.00 ภาพยนตร์หุ่นยนต์พิฆาต	18.00 รายการไขจักรวาล	18.00 รายการวิทยาทรรศน์	18.20 ภาพยนตร์ไทย
	19.00 ภาพยนตร์หุ่นอภยพรานทะเล	18.30 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	18.40 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	19.00 ภาพยนตร์รักอดเวง
	19.30 ชาว	19.00 ภาพยนตร์ไทย	19.50 ภาพยนตร์ไทย	20.00 ชาว
	19.55 ภาพยนตร์จีนเป่ามุนจีน	19.30 รายการลักไก	20.30 ชาว	20.40 ภาพยนตร์จีน
	20.55 ภาพยนตร์สิงหนม	20.00 ชาว	21.00 ภาพยนตร์ปราบทรชน	21.10 รายการมหาวิทยาลัยชาวมาน
	22.00 คนที่รักกรมประชาสัมพันธ์	20.30 รอมบ้านเรา	22.00 ซอคี่ปี่มา	21.40 นาฏศิลป์กรมศิลปากร
		21.10 เรย์ แอโพนีโซว์		
		21.45 ภาพยนตร์จีน		

วันพฤหัสบดี เวลา 18.00-20.00 น. สถานีโทรทัศน์ของ 3 ไม่มีรายการความรู้ สถานีโทรทัศน์ของ 5 มีรายการลักไก เวลา 19.30-20.00 น. สถานีโทรทัศน์ของ 7 มีรายการวิทยาทรรศน์ เวลา 18.00 น. สถานีโทรทัศน์ของ 9 ไม่มีรายการความรู้

เวลา 20.00-22.00 น. สถานีโทรทัศน์ของ 5 มีรายการรอมบ้านเรา เวลา 20.30-21.10 น. สถานีโทรทัศน์ของ 9 มีรายการมหาวิทยาลัยชาวมานเวลา 21.10-21.40 น.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	ของ 3	ของ 5	ของ 7	ของ 9
ศุกร์	18.00 ภาพยนตร์เสือเจ้าเล่ห์	18.00 สุม่าดีโชว์	18.00 ภาพยนตร์ทรมามวัย	18.20 ละครสั้น
	18.30 ภาพยนตร์ไทย "หิ่งห้อย ชมคง"	18.30 ภาพยนตร์เจ้าหนู จอมอิทธิฤทธิ์	กายสิทธิ์	19.00 ภาพยนตร์ชาติเสือไว้ลาย
	19.00 ภาพยนตร์จีน	19.30 ภาพยนตร์ญี่ปุ่น	18.40 ฟังดนตรีเถิดชื่นใจ	20.00 ชาว
	19.30 ชาว	20.00 ชาว	19.50 ภาพยนตร์ไทย	20.40 ภาพยนตร์พิภพฤคยู
	19.55 ภาพยนตร์เห็นมนุษย์	20.30 ภาพยนตร์ไทย	20.30 ชาว	21.40 ภาพยนตร์ชุดสงคราม
	20.55 ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม หญิง	21.45 72 โปรมอนชั่น	21.00 ภาพยนตร์ราชาโลก	
	22.00 ภาพยนตร์สุภาพบุรุษ มือปราบ		22.00 ภาพยนตร์ไทย	

วันศุกร์ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. สถานีโทรทัศน์ทุกช่องไม่มีรายการความรู้เลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9
เสาร์	17.00 ภาพยนตร์ไทย	18.00 แชนเบอรัมมิวสิค	18.05 ภาพยนตร์แมมมอ	18.30 ภาพยนตร์คาบถะดิงค์กั
	19.30 ชาว	19.00 ภาพยนตร์ชีวิตสัตว์อาฟริกา	เจ้าสเนท	20.00 ชาว
	19.55 ภาพยนตร์ไทย	19.30 ละคร	18.40 ภาพยนตร์ญี่ปุ่นดา	20.40 ภาพยนตร์จีน
	20.25 ภาพยนตร์ไทย	20.00 ชาว	พยัคฆ์	21.10 รายการมหาวิทยาลัย
	20.55 ภาพยนตร์จารชน	20.30 ปกิณกะวิทยา	19.50 ภาพยนตร์ไทย	ชาวบ้าน
	กมทิวเตอร์	21.00 ภาพยนตร์ทามฤตยู	20.30 ชาว	21.40 ละครคณะกัญชวลิกา
	22.00 สตาร์เซียเตอร์	21.50 ภาพยนตร์ไทย	21.00 ภาพยนตร์ไอหนูม	23.20 นาทชีวิตกอนนอน
			ตากลอง	
			21.35 ลูกทุ่งเสียงทอง	
			23.30 ภาพยนตร์ขุนเขา	
			พระสุลี	

วันเสาร์ ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 ไม่มีรายการความรู้ สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 มีภาพยนตร์ชีวิตสัตว์ทามฤตยู เวลา 19.00-19.30 น.

เวลา 20.00-22.00 น. สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 มีรายการปกิณกะวิทยา เวลา 20.30-21.00 น. และสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 มีรายการมหาวิทยาลัยชาวบ้าน เวลา 21.10-21.40 น.

สรุปได้ว่า ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์มากที่สุดนับตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ สถานีโทรทัศน์ของ 3 เสนอรายการความรู้น้อยที่สุด คือ มีรายการภาพยนตร์ชีวิตสัตว์ที่น่าสนใจในวันจันทร์เวลา 18.30-19.00 น. เพียงวันเดียวเท่านั้น ส่วนสถานีโทรทัศน์ของอื่น ส่วนมากจะจัดรายการความรู้แทรกในช่วงนี้ประมาณ 20-30 นาทีเกือบทุกวัน ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนชอบชมโทรทัศน์รองลงมา นั้น สถานีโทรทัศน์ของ 5 และของ 9 มีรายการความรู้จัดไว้ในช่วงเวลา 21.00-21.30 น. หลายรายการ เช่น รายการปกิณกะวิทยา รายการมหาวิทยาลัยชาวบ้าน ซึ่งรายการต่าง ๆ เหล่านี้ ตรงกับความคิดเห็นของประชาชนในตารางที่ 25 ว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ที่ว่า ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ เป็นความรู้รอบตัวมาก และประชาชนเห็นว่าคุณภาพของรายการความรู้หรือสารคดีมีคุณภาพปานกลางค่อนข้างมาก ค่าเฉลี่ย 3.407 (ตารางที่ 26)

สำหรับช่วงเวลา 16.00-18.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนดูโทรทัศน์น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.762 นั้นปรากฏว่า สถานีโทรทัศน์บางสถานีจัดรายการความรู้ไว้ในช่วงนี้ เช่น

วันอาทิตย์	สถานีไทยโทรทัศน์ของ 9	มีรายการห้องอาหารทีวี	เวลา 17.30-18.00 น.
วันจันทร์	สถานีโทรทัศน์กองทัพของ 5	มีรายการสมาคมวางแผนครอบครัว	เวลา 17.30-18.00 น.
	สถานีโทรทัศน์ของ 9	มีรายการภาพยนตร์สารคดี	เวลา 16.50-17.20 น.
วันอังคาร	สถานีโทรทัศน์ของ 9	มีรายการชีวิตในความหวัง	เวลา 16.50-17.20 น.
		และรายการแมมบาน	เวลา 17.50-18.20 น.
วันพุธ	สถานีโทรทัศน์ของ 9	มีรายการกิลบป้องกันตัว	เวลา 17.20-18.20 น.
วันพฤหัสบดี	สถานีโทรทัศน์ของ 9	มีรายการภาษาและหนังสือ	เวลา 16.50-17.20 น.

วันศุกร์ สถานีโทรทัศน์ของ 5 มีรายการมหาวิทยาลัย

ทางอากาศ เวลา 17.30-18.00 น.

สถานีโทรทัศน์ของ 9 มีรายการแนะนำอาชีพ เวลา 16.50-17.20 น.

อีกช่วงเวลาหนึ่งคือ 22.00 น. จนถึงปิดสถานี เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนชมโทรทัศน์น้อยเช่นกัน คือ ร้อยละ 12.335 และจากตารางที่ 28 ประชาชนมีความคิดเห็นว่า รายการโทรทัศน์ที่น่าสนใจจัดดีเกินไป เป็นปัญหาที่ประชาชนประสบมากในการชมรายการโทรทัศน์ ซึ่งรายการความรู้บางรายการจัดในช่วงเวลานี้ เช่น วันพุธ สถานีโทรทัศน์สีของ 7 จัดรายการพบโลก เวลา 22.05 น. จนถึงปิดรายการ และวันเสาร์ สถานีโทรทัศน์ของ 9 จัดรายการนาฬิกาชีวิตก่อนนอนเวลา 23.10 น. จนถึงปิดรายการ

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า รายการความรู้ในช่วงเวลา 16.00-18.00 น. และช่วงเวลา 22.00 น. จนถึงปิดรายการเป็นช่วงเวลาที่ได้ผลน้อยที่สุด เพราะเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนชมรายการน้อยที่สุด การที่สถานีโทรทัศน์จัดรายการความรู้ไว้ในช่วงเวลานี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นการสูญเปล่า และสิ้นเปลืองได้ เพราะผู้ชมไม่ได้รับชมรายการเลย ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 454 คน มีผู้ชมช่วงเวลา 16.00-18.00 น. เพียง 8 คน เทียบอัตราส่วนร้อยละเท่ากับร้อยละ 1.762 เท่านั้น

3. การออกอากาศรายการบางรายการ แม่ผู้จัดทำรายการจะอ้างว่าเป็นการส่งเสริมความรู้ทางอ้อม ซึ่งอยู่นอกเหนือจากรายการที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1 และข้อ 2 ผู้วิจัยก็เห็นว่า เป็นการส่งเสริมความรู้ที่ไม่มีจุดหมายปลายทางอะไรในการให้ความรู้แก่ประชาชนผู้รับชม

4. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการชมรายการโทรทัศน์ว่า นอกจากจะไ้ความเพลิดเพลินสนุกสนานแล้ว ยังทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ได้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ครอบคลุมมาก (ตารางที่ 25) แสดงว่า ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน และประชาชนก็รู้จักเลือกชมรายการเพื่อการศึกษาอกระบบ และยังได้วิจารณ์คุณภาพของรายการข่าวและรายการความรู้ว่า ในปัจจุบันรายการข่าวมีคุณภาพมาก รายการความรู้หรือสารคดี มีคุณภาพปานกลางค่อนข้างมาก

5. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปริมาณของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในปัจจุบันว่า รายการเกี่ยวกับความรู้ปริมาณปานกลาง รายการโฆษณาปริมาณมากจนค่อนข้างจะเป็นมากที่สุด และควรจัดรายการความรู้หรือสารคดีเพิ่มขึ้นมาก (จากตารางที่ 31)

6. ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ปรากฏว่าประชาชนต้องการให้เนื้อหาของรายการเป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้มาก รองลงมาคือ ส่งเสริมศีลธรรมและให้ความบันเทิง

7. แมว จากตารางที่ 4,5 และ 6 จะแสดงว่า สถานีโทรทัศน์ที่เสนอข่าวมากที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ของ 3 แต่จากการวิเคราะห์ขอมูล ปรากฏว่า ประชาชนสนใจรายการข่าวของสถานีไทยโทรทัศน์ของ 9 มาก เป็นอันดับหนึ่ง สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7 สนใจรองลงมา ส่วนสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 7 และสถานีโทรทัศน์สีของ 3 สนใจปานกลาง

8. ประชาชนสนใจรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับความรู้หรือสารคดี ของสถานีโทรทัศน์ของ 9 มาก รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์ของ 7 สี

9. ชนิดของรายการความรู้หรือสารคดีที่ประชาชนชอบค่อนข้างมากคือ รายการเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป รายการอภิปรายและทนายปัญหา รายการเกี่ยวกับความรู้ทางการเมือง รายการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รายการความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ รายการความรู้รอบตัว และรายการเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย

10. รายการบันเทิงที่ประชาชนชอบค่อนข้างมาก คือ รายการชิงโชค และรายการเกี่ยวกับกีฬา เช่น รายการมวย รายการถ่ายทอดการแข่งขันฟุตบอล ผลของการวิเคราะห์ขอมูลน่าจะได้มีการนำมาคิดวิธีการแทรกความรู้ลงไปในการที่ประชาชนชม เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในรายการกีฬา แทรกความรู้ทั่วไปในรายการชิงโชค เป็นต้น

ผู้วิจัยคาดว่า ผลการวิจัยเรื่องนี้พอจะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ในการที่จะช่วยกันปรับปรุงรายการโทรทัศน์ ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน ให้ทำหน้าที่ส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในคณะรัฐบาล

1. ควรมีการกำหนดปริมาณการเสนอรายการโทรทัศน์แต่ละประเภทของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ว่า ควรมีสัดส่วนอย่างน้อยที่สุดเท่าไร ถ้าปล่อยให้สถานีโทรทัศน์จัดรายการเอง อัตราส่วนรายการความรู้จะมีสัดส่วนน้อยที่สุด ดังเช่นที่สถานีไทยโทรทัศน์ของ 3 จัดทำอยู่ คือ มีรายการความรู้ไม่ถึงร้อยละ 1 ของรายการทั้งหมด
2. เจ้าหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ ควรมีส่วนช่วยในการสอดส่องดูแลการจัดและการดำเนินรายการของสถานีโทรทัศน์ เป็นการควบคุมการจัดรายการให้เป็นไปด้วยดี มีใช้จะดีหรือไม่ใช้หน้าที่ของตน ผลักภาระให้รัฐบาลตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแล เป็นการยื่นเบ็ดเตล็ดงบประมาณแผ่นดิน
3. ควรมีการจัดสรรเงินงบประมาณ สำหรับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นอกกระบวนจำนวนหนึ่ง แลวจางเจ้าหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ให้จัดทำรายการให้โดยมีนักวิชาการควบคุมให้ได้ผลทางการศึกษาตามที่ต้องการ ประสบการณ์ และพรสวรรค์ทางด้านการแสดง จะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้รายการที่ผลิตโดยเจ้าหน้าที่สถานีและนักแสดงอาชีพ น่าสนใจวารายการที่ผลิตโดยนักวิชาการ
4. แมว่ารัฐบาลจะควบคุมปริมาณรายการโฆษณาของสถานีโทรทัศน์ไม่ได้ผลอย่างจริงจัง เพราะทุกสถานีต้องหารายได้เลี้ยงตนเองก็ตาม แต่รัฐบาลควรมีการควบคุมวิธีการโฆษณาเสียใหม่มีความน่าดูกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารงานสถานีโทรทัศน์

1. ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ช่วงเวลาที่เสนอรายการความรู้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ เพราะการจัดรายการความรู้ในช่วงเวลาที่ไม่มีคนชม เป็นการสูญเสียเวลาเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า เช่น การจัดรายการความรู้ในช่วงเวลา 16.00-18.00 น. ควรมีการวิจัยว่า ในช่วงเวลานั้น บุคคลกลุ่มใดสนใจชมรายการโทรทัศน์ แล้วจัดรายการให้เหมาะสม การจัดรายการแบบขอไปที จะทำให้ความสนใจรายการโทรทัศน์ประเภทส่งเสริมความรู้ลดน้อยลงไป เพราะเกิดความเบื่อหน่ายรายการที่ไม่ได้ตั้งใจจัดทำ

2. ควรมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่จัดรายการความรู้ให้มีคุณภาพมาก และน่าสนใจ อันจะเป็นแนวทางให้ผู้อุปถัมภ์รายการเปลี่ยนทัศนคติที่ว่า รายการเพื่อการศึกษาไม่มีใครสนใจดู และไม่อยากเป็นผู้อุปถัมภ์รายการเหล่านั้น ผลการวิเคราะห์ทดสอบปรากฏว่า ประชาชนสนใจรายการความรู้มากไม่น้อยไปกว่ารายการบันเทิง จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้จัดทำรายการว่า จะจัดทำรายการความรู้ให้มีคุณภาพมากเพียงใด รายการความรู้มีคุณภาพน่าสนใจเช่นเดียวกับรายการบันเทิงแล้ว การหาผู้อุปถัมภ์รายการคงจะไม่ใช่วิธีเรื่องลำบากนัก

3. สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ควรมีความร่วมมือ ช่วยเหลือกัน เพื่อให้กิจการโทรทัศน์ดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ เช่น ควรมีการแลกเปลี่ยนแหล่งที่กรรายการหรือภาพยนตร์สารคดีที่มีคุณค่า เป็นต้น

4. ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ตามโอกาสที่เห็นสมควร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตระหนักในการรับผิดชอบของตนในฐานะที่เป็นผู้ชมมวลชน มิใช่เป็นนักธุรกิจ

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

การวิจัย เป็นการศึกษาหรือเป็นการ เรียนรู้วิธีหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้เรียนรู้จะต้องค้นคว้า หาข้อเท็จจริงจากสิ่งที่เป็นอยู่จริงในสังคม และจากข้อคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่ต้องการ นำมาวิเคราะห์วิจัย เพื่อหาสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ควบคุมการวิจัยคอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาเพื่อเป็น

แนวทางในการเรียนรู้ ดังนั้นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการวิจัย จึงถือได้ว่าเป็นตัวการที่จะทำให้การเรียนรู้ทางแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งจะทำให้นำไปสู่ความเข้าใจที่แตกฉานยิ่งขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับผู้วิจัยจึงเป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขให้ยาวนานไปด้วยดี ส่วนปัญหาที่ควรจะต้องเขียนไว้สำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไปจะได้อรรถาธิบายบางพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การขอความช่วยเหลือ จากบุคคลนอกวงการศึกษา เป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลา และใช้ความอดทนมาก เพราะในปัจจุบัน การทำงานวิจัยกำลังแพร่หลาย มีผู้ทำวิจัยมาก บางครั้งผู้ที่เราต้องการความจริงและข้อคิดเห็น ถูกรบกวนบ่อยครั้งจนเกิดความเบื่อหน่าย บางท่านอาจคิดว่าเป็นเรื่องที่จะต้องเสียเวลา ไม่ใช่หุระที่จะต้องให้ความสนใจมากนัก

2. กลุ่มประชากรที่มีการศึกษาน้อย เป็นกลุ่มที่ทุกคนให้ความสนใจ พยายามศึกษาหาแนวทางช่วยเหลือ แต่การจะศึกษาหาข้อมูลจากบุคคลกลุ่มนี้ทำได้ยากมาก บางคนไม่สนใจ ไม่เห็นความจำเป็นของการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น

3. การศึกษาเรื่องใดก็ตาม ถ้ากลุ่มประชากรมีการศึกษาแตกต่างกัน การออกแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูล ทำได้ยากมาก เพราะตีความหมายของแบบสอบถามแตกต่างกัน

4. การหาข้อมูลจากประชากรนั้น วิธีการสัมภาษณ์จะเป็นวิธีการที่จะได้ความจริงจากผู้สัมภาษณ์ได้ถูกต้องที่สุด เพราะสามารถอธิบายความต้องการ อธิบายความหมายของแบบสอบถามได้แก่ละบุคคล แต่เป็นวิธีการที่เสียเวลาที่สุด ดังนั้นแบบสอบถามที่ให้ออกความคิดเห็นและสังคิน จึงเป็นแบบสอบถามที่ไม่มั่นใจนักว่าจะได้ความจริงที่ถูกต้องที่สุด

5. ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้กว้างมาก คือ ประชากรในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การส่งแบบสอบถาม การเก็บแบบสอบถามต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนอยู่ไกลกัน เช่น โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง อยู่อำเภอบางกะปิ โรงเรียนปิยะวิทยายอยู่อำเภอบางกอกน้อย วิทยาลัยพณิชยการบางนา อยู่อำเภอพระโขนง

เป็นต้น เสียเวลาในการเดินทางมาก และเมื่อนักเก็บแบบสอบถามก็เก็บไม่ได้หมด ต้อง
เดินทางไปเก็บหลายครั้ง ผู้วิจัยเรื่องอื่น ควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมเขตการวิจัยแคบกว่านี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย